

የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልላዊ መንግስት
ማዕከላዊ ነጋሪት ጋዜጣ

MAEKELAWI NEGARIT GAZETE
OF THE CENTRAL ETHIOPIA REGIONAL STATE

ወልቂጤ 2ኛ ዓመት ቁጥር

የካቲት 20 ቀን ፪ሺ፲፮ ዓ.ም

በማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልላዊ መንግስት የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት

ጠባቂነት የወጣ

Wolqite 2nd Year No

February 28/2024

አዋጅ ቁጥር 11/፪ሺ፲፮ ዓ.ም

**የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል መንግስት የተርን አቨር ታክስ
አዋጅ**

ቁጠባንና አንሸላለጥን ለማሳደግ፣ ታክስ ከመክፈል ለመሸሸ ወይም በህጉ ውስጥ የሚታየውን ክፍተት በመጠቀም ታክስን ላለመክፈል የሚደረገው ጥረት ሊያስከትል የሚችለውን ጉዳት ለመቀነስ፣ የኢኮኖሚ እድገትን ለማፋጠን እና በጠቅላላ የአገር ውስጥ ምርትና በመንግስት ገቢ መካከል ያለውን ግንኙነት ለማሻሻል የተጨማሪ እሴት ታክስ ስራ ላይ እንዲውል የተደረገ በመሆኑ፤

በንግድ ግንኙነት ውስጥ ፍትህዊነትን ለማስፈል፣ ለተጨማሪ እሴት ታክስ ያልተመዘገቡ ሰዎች ግዴታቸውን እንዲወጡ እና የታክስ ስርዓቱን ሽፋን የተሟላ ለማድረግ የተርን አቨር ታክስ አዋጅ ማውጣት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በሀገርቱ የተዋሀደ የታክስ ስርዓት መኖር ስላለበት አሁን ስራ ላይ ካለው የፌዴራል የተርን አቨር ታክስ አዋጅ ጋር የተጣጣመና ከክልሉ ተጨባጭ ሁኔታ ጋር የሚሄድ አዋጅ ማውጣት በማስፈለጉ፤

በሥራ ላይ ያለው የተርን አቨር ታክስ አዋጅ ቁጥር ፶፯/፲፱፻፺፭ እና የማሻሻያ አዋጅ ፩፻፴፬/፪ሺ፫ በተደጋጋሚ በመሻሻሉ ለአስራር አመቺ ባለመሆኑ እና ከክልሉ ህገ-መንግስት ጋር

PROCLAMATION NO 11/2024

**THE CENTRAL ETHIOPIA REGION STATE
TURNOVER TAX PROCLAMATION**

WHEREAS, it has been determined that there shall be enacted a value-added tax to enhance saving and investment, minimize the damage that may be caused by attempts to avoid or evade taxes, stimulate economic growth, and improve the relationship between gross domestic product and government revenue;

WHEREAS, an equalization turnover tax imposed on persons not registered for value-added tax allows them to fulfill their obligations and also enhances fairness in commercial relations and makes complete the coverage of the tax system;

የተጣጣመ እንዲሆን በአዲስ አዋጅ መተካት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል ሕገ-መንግስት አንቀፅ ፶፭ ንዑስ አንቀፅ ፫ መሰረት የሚከተለው ታውጏል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

፩. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል መንግሥት የተርን ኦቨር ታክስ አዋጅ ቁጥር 11/፪ሺ፲፮” ተብሎ ላጠቀስ ይችላል፡፡

፪. ትርጉም

ይህንን አዋጅ ጨምሮ ለታክስ ሕጎች አፈፃፀም የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር፡-

1. “የክልል መንግስት ” ማለት የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል መንግስት ነው፡፡
2. “ቢሮ” ማለት የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል ገቢዎች ቢሮ ሆኖ እንደአግባብነቱ በየአስተዳደር እርከኑ የሚገኙ መምሪያዎች፤ ጽ/ቤቶች እና የታክስ ማዕከላትን ይጨምራል፡፡
3. “የገቢ ግብር አዋጅ” ማለት የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል መንግስት ገቢ ግብር አዋጅ ቁ ፲/፪ሺ፲፮ ነው፡፡
4. “ታክስ” ማለት ዕቃዎች ወይም የአገልግሎቶች ሽያጭ በተከናወነ ቁጥር የሚከፈል ተርን ኦቨር ታክስ ነው፡፡
5. “ጠቅላላ የሽያጭ ገቢ” ማለት የወጪ ተቀናሽ ሳይደረግ የተገኘ ጠቅላላ ገቢ ሲሆን የተሸጡት ዕቃዎች የተመረቱበትን ወይም የተገዛበትን ዋጋ ይጨምራል፡፡
6. በዚህ አዋጅ ውስጥ ትርጉም ያልተሰጠባቸው ቃላትና ሀረጎች በፌዴራል ተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ ቁጥር ፪፻፹፭/፲፱ (ከዚህ በኋላ

WHEREAS, there must be a unified tax system in the country, it is necessary to issue a proclamation that is compatible with the federal turnover tax proclamation that is currently in operation, and which goes with the reality of the region.

WHEREAS, the current Turnover Tax proclamation No. 57/2003 and Amendment proclamation 134/2011 have been repeatedly amended and are not convenient for operation and it is necessary to replace them with a new proclamation in order to be consistent with the state constitution;

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55 sub-Article 3 of the Constitution of Central Ethiopia Region, the following is proclaimed.

ECTION ONE

General

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the "Central Ethiopia Region State Turnover Tax Proclamation No. 11/2024."

2. Definitions

In the implementation of Tax Laws including this proclamation, unless the context otherwise requires:-

- 1) “Region State” means the Central Ethiopia Region State.

የተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ ተብሎ በሚጠቀሰው) ውስጥ የተሰጣቸውን ትርጉም ይይዛሉ፡፡ 7. "ታክስ የሚከፈልበት ግብይት" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀፅ 7 ከተርን አሸር ታክስ ነፃ ከተደረገው ግብይት በስተቀር በንግድ ስራ ሂደት ወይም የንግድ ስራን እንቅስቃሴ ለማሻሻል በሚደረግ ጥረት ዕቃዎችን ማቅረብ ወይም አገልግሎቶችን መስጠት ነው፡፡ 8. "ለተጨማሪ እሴት ታክስ ያልተመዘገበ ሰው" ማለት በተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ <u>፪፻፹፭/፲፱፻፺፬</u> አንቀጽ ፲፮ እና ፲፯ መሰረት ከሚወሰነው መጠን በታች በመሆኑ ከተቀመጠው ገደብ ጋር ያልተገናኘ ሰው" ማለት ነው፡፡ ወይም በፈቃደኝነት ለመመዝገብ ማመልከቻ ባለማቅረብ ምክንያት ወይም በፈቃደኝነት ያልተመዘገበ ሰው ነው፡፡ 9. "ሰው" ማለት ማንኛውም ግለሰብ፣ ድርጅት ወይም ማኅበር ሲሆን ሌላ ሰውን በመወከል ተቀማጭነቱ ኢትዮጵያ ውስጥ ሆኖ የንግድ ስራ የሚያካሂድ የንግድ ወኪል ይጨምራል፡፡ ፲ "ድርጅት" ማለት የንግድ ስራን የሚያካሂድ ማንኛውም ኩባንያ፣ የተመዘገበ የሽርክና ማህበር ወይም ከተመዘገበ የሽርክና ማህበር ጋር ተመሳሳይ የሆነና በውጭ አገር ህግ መሰረት የተቋቋመ ድርጅት ወይም ማናቸውም የመንግስት የልማት ድርጅት ወይም የገንዘብ ድርጅት ሲሆን በውጭ ሀገር ያለን አካል በመወከል በክልሉ ውስጥ የንግድ ስራ የሚያካሂደውን ወኪል እና ፀንቶ በሚሰራበት በኢትዮጵያ ወይም በሌላ አገር ህግ የተመሰረተ ወይም እውቅና ያገኘ ቢሆንም ባይሆንም እንደድርጅት የሚንቀሳቀስ ይጨምራል፡፡	2) "Bureau " means the Central Ethiopia Region revenue bureau and the departments, offices and tax centers at each administrative levels as appropriate ; 3) "Income Tax Proclamation" means Central Ethiopia Region State Income Tax Proclamation No. 10/2024. 4) "Tax" means Turnover Tax payable whenever transaction of sales of goods and services is carried 5) "Gross Receipts" means income, without reduction of expenses, including the cost of goods sold; 6) For the purpose of this Proclamation, unless defined otherwise in this Proclamation, terms used herein shall have the meaning as defined in the Value-Added Tax Proclamation No. 285/2002 (hereinafter referred to as the "V AT Proclamation"); 7) "Taxable Transaction" means a supply of goods or a rendition of services in the course or
--	---

፲፩ “ዕቃ” ማለት የልውውጥ ዋጋ ያለው ጠቀሜታ የሚሰጥ ወይም ፍላጎት የሚያሟላ ማናቸውም ዕቃ ወይም ሸቀጥ ሲሆን እንስሳትንም ይጨምራል። ፲፪ “ሽያጭ” ማለት ዕቃዎችን በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት መገበያየት እና የተወሰነ ክፍያ በመቀበል አገልግሎት መስጠት ሲሆን ታክስ ከፋዩ ያለከፊያ የሚሰጣቸውን ዕቃዎች ወይም የሚያቀርባቸውን አገልግሎት ይጨምራል። ፲፫ “ታክስ ከፋይ” ማለት የተርን አቨር ታክስን ሰብስቦ ለቢሮው ገቢ እንዲያደርግበት ግዴታ የተጣለበት ሰው ነው። ፲፬ “የቢሮ ኃላፊ” ማለት የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል ገቢዎች ቢሮ ኃላፊ ሆኖ እንደአግባብነቱ በየአስተዳደር እርከኑ የሚገኙ መምሪያዎች ፤ ጽ/ቤቶች እና የታክስ ማዕከላትን ሃላፊዎችን ነው። ፫. አዋጁ ተፈጻሚነት በዚህ አዋጅ አንቀፅ 7 መሰረት ተደርጎ በሚወጡ ደንቦች ወይም መመሪያዎች ነፃ ካልተደረጉ በስተቀር በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ህገመንግስት አንቀፅ ፺፯ መሰረት ለክልሉ መንግስት ተለይቶ በተሰጠ የግብር ስልጣን የሚካተቱ ለተጨማሪ እሴት ታክስ ያልተመዘገቡ ሰዎች በሀገር ውስጥ በሚሸጧቸው ዕቃዎች እና አገልግሎቶች ላይ በዚህ አዋጅ መሰረት ተርን አቨር ታክስ ይከፈላል። ክፍል ሁለት የታክስ መክፈያ ልክ ስለመወሰንና ከታክስ ነፃ ስለማድረግ ፬. የተርን አቨር ታክስ ተመን 1 . በማናቸውም በአገር ውስጥ በሚሸጡ ዕቃዎች ላይ ፪ ፐርሰንት(ሁለት በመቶ)፤ 2 . በአገር ውስጥ በሚሰጡ አገልግሎቶች ላይ ፤ ሀ. የሥራ ተቋራጮች፤ የአህል ወፍጮ	furtherance of a taxable activity, other than an exempt transaction described in Article 7 of this Proclamation; 8) "Person not Registered for VAT" means a person who, according to Article 16 and 17 of the Value Added Tax Proclamation, 285/2002, is not registered by reason of his annual turnover being below the amount fixed or by reason of not having applied for voluntary registration; 9) "Person" shall mean any individual, body or association of persons and includes a business representative residing and doing business in Ethiopia on behalf of the principal; 10) "Body" shall mean any company, registered partnership, entity formed under foreign law resembling a company or resgistered partnership; or any public enterprise Or financiai
--	---

ቤቶች የትራክተሮች እና ኮምፒውተር ሀርደሮች አገልግሎት ፪ በመቶ (ሁለት ፐርሰንት) ለ. ሌሎች ፲ በመቶ (አሥር ፐርሰንት) ተርን አቨር ታክስ ይከፈላል። ፩. የተርን አቨር ታክስ ስሌት መሰረት ታክሱ የሚሰጠው ዋጋ የዕቃው ወይም የአገልግሎት ጠቅላላ የሽያጭ ገቢ ነው። ፪. የተርን አቨር ታክስ ሰብስቦ ገቢ የማድረግ ኃላፊነት፦ - ዕቃዎችን ወይም አገልግሎቶችን የሚሸጥ ማናቸውም ሰው በሽያጩ ላይ ሊከፍል የሚገባውን ታክስ ከገዥው ሰብስቦ ለቢሮው ገቢ የናድረግ ግዴታ አለበት። ስለሆነም ሻጩ ስለታክሱ የመጀመሪያ ተጠያቂ ይሆናል። - የመንግስት መ/ቤቶችና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶችና ማህበራት ታክሱ የሚከፈልባቸው ዕቃዎችና አገልግሎቶች ሽያጩ ሲያከናውኑ የተርን አቨር ታክስን ከገዥው በመሰብሰብ ገቢ የማድረግ ግዴታ አለባቸው። ስለሆነም ሽያጩን ያከናውኑ መ/ቤት ወይም ድርጅት ስለታክሱ የመጀመሪያ ተጠያቂ ይሆናል። የታክሱ አሰባሰብ በደንብ ይወሰናል። ፫. ከታክስ ነፃ ስለመሆን - የሚከተሉት ከተርን አቨር ታክስ ነፃ ይሆናሉ። (ሀ). ቢያንስ ለሁለት ዓመታት የገለገለ የመኖሪያ ቤት ሽያጭ እና የመኖሪያ ቤት ኪራይ፤ (ለ). የፋይናንስ አገልግሎቶች፤ (ሐ). ለሳንቲሞችና ሜዳላዎች ጥናት አገልግሎት ከሚውሉት በስተቀር የአገር እና የውጭ ገንዘቦችን እና የዋስትና ሰነዶችን ማሰራጨት፤ (መ). ሃይማኖት ድርጅቶች የሚሰጡ የእምነት	agency that carries out business activities including body of persons corporate or unincorporated whether created or recognized under a law in force in Ethiopia or elsewhere, and any foreign body's business agent doing business in Ethiopia on behalf of the principal; 11) "Goods" means any type of goods or commodity that has exchange value, utility and brings about satisfaction, and includes animals; 12) "Sale" means exchange of goods in cash or in kind and rendering of services upon receipt of payment, and includes goods supplied or services rendered by the taxpayer free of charge; 13) "Taxpayer" means a person obliged to collect and transfer Turnover Tax to the Tax Bureau; 14) "Head of Bureau" means the head of Central Ethiopia Region
---	--

ወይም ከአምልኮት ጋር የሚገናኙ አገልግሎቶች፤ (ሠ). የሕክምና አገልግሎት እና አግባብ ባለው የመንግስት መስሪያ ቤቶች በሚወጣ መመሪያ በህኪም የሚታዘዝ መድሀኒቶች፤ በሌሎች እቃዎችና አገልግሎቶች ላይ የሚከፈለው ታክስ ቀሪ እንዲሆን ላፈቀድ ይችላል፡፡ (ረ). በትምህርት ተቋማት የሚሰጡ የማስተማር አገልግሎቶችን እንዲሁም ለህፃናት ጥበቃ በመዋዕለ ህፃናት የሚሰጡ አገልግሎቶች፤ (ሰ). ለሰብአዊ እርዳታ የሚውሉ ዕቃዎችና አገልግሎቶች፤ (ሸ). የኤሌክትሪክ፣ የኬሮሲን እና የውሃ አቅርቦት፤ (ቀ). የትራንስፖርት አቅርቦት፤ (በ). ማናቸውንም የስራ እንቅስቃሴ ለማከናወን ለሚሰጥ ፈቃድ ለመንግስት የሚፈፀም ክፍያ፤ (ተ). ከ ፰ ፐርሰንት በላይ ሠራተኞቹ የአካል ጉዳተኛ በሆኑበት የአካል ጉዳተኞችን ቀጥሮ የሚሰራ ድርጅት የሚቀርባቸው ዕቃዎችና አገልግሎቶች፤ (ቸ). የመጻሕፍት አቅርቦት፤ ፪. የታክስ ስርዓት ለማጣጣም ሲባል የፌዴራል መንግስት የተርን አቨር ታክስ ድንጋጌዎች በተሰጠው ስልጣን መሰረት የገንዘብ ሚኒስትር ከታክስ ነፃ የሚያደርጋቸው ዕቃዎችና አገልግሎቶች በክልሉ ተፈፃሚነታቸው እንደተጠበቀ ሆነው የክልሉ ፋይናንስ ቢሮ በሚያወጣው መመሪያ በሌሎች ዕቃዎችና አገልግሎቶች የሚከፈለው ታክስ ቀሪ እንዲሆን ሊፈቀድ ይችላል፡፡ ፫. በዚህ አንቀፅ የተዘረዘሩት ከታክስ ነፃ የመሆን መብቶች አፈፃፀም ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ	Revenue Bureau and heads of departments, offices and tax centers at each administrative level as appropriate. 3. Scope Unless exempted by regulations or directives issued in accordance with Article 7 of this Proclamation, according to Article 97 of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, turnover tax shall be paid on the goods and services sold in the country by persons who are not registered for value added tax, which are included in the tax authority specifically given to the region state. . SECTION TWO The Rate of Tax and Exemption 4. Rate of Turnover Tax The Turnover Tax shall be: 1) 2% (two percent) on Goods sold locally; 2) for Services rendered locally; a) 2% (two percent) on Contractors, grain mills, tractors and combine-harvesters;
---	---

ይወስናል።

ክፍል ሦስት

የታክስ አስተዳደር ሥርዓት

፰. ታክስን የማስተዳደር እና ሪፖርት የማቅረብ ኃላፊነት፡-

1. በዚህ አዋጅ መሰረት የተርን አቨር ታክስን ስሌት በትክክል የማከናወን፣ የታክስን ማስታወቂያ በተወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ ለቢሮ የማቅረብና ታክስን በጊዜው የመክፈል ኃላፊነት የታክስ ከፋዩ ነው።
2. የተርን አቨር ታክስን የማስተዳደር ኃላፊነት የቢሮው ነው።

፱. የሂሳብ መዝገብ ስለመያዝ

በክልሉ ገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር ፲/፪ሺ፲፮ ድንጋጌ መሰረት የሂሳብ መዝገብ የመያዝ ግዴታ የተጣለባቸው ታክስ ከፋዮች ለተርን አቨር ታክስ አወሳሰን እንዲያገለግል በገቢ ግብር አዋጅ የታዘዘውን የሂሳብ መዝገብ መያዝ አለባቸው።

፲. የተርን አቨር ታክስ ማስታወቂያ ስለማቅረብ እና ታክስን ስለማስከፈል

1. የተርን አቨር ታክስ ከፋዮች
 - ሀ. በቅይጥ ግብይት የተሰማራ ሆኖ በተጨማሪ እሴት ታክስ የመመዝገብ ግዴታ ያልተጣለበት የደረጃ (ሀ) ግብር ከፋይ የእያንዳንዱ የሂሳብ ጊዜ በተጠናቀቀ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ለቢሮው ወይም ቢሮው ለሚወክለው የፋይናንስ ተቋም ወይም በኤሌትሮኒክስ የመገናኛ ዘዴ የተርን አቨር ታክስ ማስታወቂያ በማቅረብ መክፈል የሚገባውን ታክስ ወዲያውኑ የመክፈል፤
 - ለ. ታክሱ በሚከፈልበት የንግድ ስራ የተሰማራ የደረጃ (ሐ) ግብር ከፋይ በየዓመቱ የገቢ ግብሩን ሲከፍል አንድ ላይ ለቢሮው ወይም ቢሮው ለሚወክለው የፋይናንስ ተቋም የተርን አቨር ታክሱን በቁርጥ ስርዓት መሰረት የሂሳብ ጊዜው

- b) 10% (ten percent) on others.

5. Base of Computation of the Turnover Tax

Base of computation of the Turnover Tax shall be the gross receipts in respect of goods supplied or services rendered.

6. Obligation to Collect and Transfer the Turnover Tax

- 1) A person who sells goods and services has the obligation to collect the Turnover Tax from the buyer and transfer same to the bureau. Hence, the seller is principally accountable for the payment of the tax.
- 2) Government offices and non-governmental organizations and associations are obliged to generate income by collecting turnover tax from the sale of taxable goods and services. Therefore, the office or organization that made the sale shall be primarily responsible for the tax. The tax collection shall be determined by Regulation.

7. Exemption

- 1) The following shall be exempted from

በተጠናቀቀ በአንድ ወር ውስጥ መክፈል የሚገባውን መጠን ወዲያውኑ የመክፈል፤ ሐ) በቅይጥ አቅርቦት ሥራ የተሰማራ ማንኛውም ሰው ታክሱን የሚሰበስበው ታክሱ በሚከፈልባቸው አቅርቦቶች ዋጋ ላይ ብቻ በመሆኑ የገቢ ማስታወቂያውን ይህንኑ በሚገልጽ ሁኔታ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡ መ. የታክስ ከፋዮ የተርን አቨር ታክስ ማስታወቂያ በሚያቀርብበት ወቅት በሂሳብ ጊዜው መክፈል ያለበትን ታክስ የመክፈል ግዴታ አለበት፤ ሠ. በቅይጥ አቅርቦት ሥራ የተሰማራ ማንኛውም ሰው የተርን አቨር ታክስ መሰብሰቢያ ደረሰኝ አጠቃቀም በተመሳሳይ የቅይጥ አቅርቦት ስራ ላይ ተሰማርተው በተጨማሪ እሴት ታክስ ለተመዘገቡ፡፡ 2. ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም "የሂሳብ ጊዜ" ማለት ሀ. በክልሉ ገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር.../፪ሺ፲፭ የደረጃ (ሀ) ግብር ከፋዮች ተብለው የሚታወቁ እና ለተጨማሪ ታክስ የመመዝገብ ግዴታ የሌላባቸው ታክስ ከፋዮች በየወሩ፤ ለ. ለመንግስት መ/ቤቶች፣መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶችና ማህበራት በየወሩ፤ ሐ. በክልሉ ገቢ ግብር አዋጅ በተደነገገው መሰረት የሂሳብ መዝገብ ለሚይዙ የደረጃ (ለ) ግብር ከፋዮች በኢትዮጵያ የበጀት ዓመት ወይም በቢሮው ሲፈቀድ በአውሮፓ ዘመን አቆጣጠር ከዓመቱ የመጀመሪያ ቀን ጀምሮ የሚቆጠር የየሶስት ወር ጊዜ፤ መ. በገቢ ግብር አዋጅ በተደነገገው መሰረት የሂሳብ መዝገብ ለማይዙ የደረጃ (ሐ) ግብር ከፋዮች የበጀት ዓመቱ ነው፡፡	Turnover Tax: (a) the sale or transfer of a dwelling used for a minimum of two years, or the lease of a dwelling; (b) the rendering of financial services; (c) the supply of national or foreign currency (except for that used for numismatic purposes) and of securities; (d) the rendering by religious organizations of religious or other related services; (e) the supply of prescription drugs specified in directives issued by the relevant government agency, and the rendering of medical services; (f) the rendering of educational services provided by educational institutions, as well as child care services for children at pre-school institutions; (g) the supply of goods and rendering of services in the form of humanitarian aid; (h) the supply of electricity, kerosene, and water;
--	--

፲፩. የተርንኦቨር ታክስ አወሳሰን፡-

1. ቢሮው የታክስ ከፋዩን ሂሳብ ከመረመረ በኋላ ታክስ ከፋዩ ሊከፍል የሚገባውን ታክስ አሳንሶ ያስታወቀ መሆኑን የደረሰበት እንደሆነ ተጨማሪ የታክስ ውሳኔ ይሰጣል።
2. የታክስ ከፋዩ የሂሳብ መዛግብትን ደጋፍ ሰነዶች በማናቸውም ምክንያት በቢሮው ዘንድ ተቀባይነት ካላገኙ ወይም በቢሮው እንዲቀርቡ ተጠይቆ ካልቀረቡ ወይም የሂሳብ መዛግብትና ደጋፍ ሰነዶች ከሌላ ቢሮው ታክስን ባለው መረጃ ወይም የዕቃውን ወይም የአገልግሎቱን የአገር ውስጥ ገበያ ዋጋ፣ ዋጋው የማይታወቅ ከሆነ የተመሳሳዩን የገበያ ዋጋ መሰረት በማድረግ ይወሰናል።
3. በገቢ ግብር አዋጅ በተደነገገው መሰረት የሂሳብ መዝገብ የማይዙ የደረጃ “ሐ” ግብር ከፋዮች የተርን ኦቨር ታክስ በቁርጥ ይወሰናል። በቁርጥ የሚወሰን የተርን ኦቨር ታክስ ስለት መሰረት ለገቢ ግብር መሰረት የሆነው ጠቅላላ ገቢ ነው።
4. ቢሮው የሰጠው የታክስ ውሳኔ በማስታወቂያ ተዘጋጅቶ ለታክስ ከፋዩ ይላካል። የውሳኔ ማስታወቂያ የመላኩ አፈፃፀም በገቢ ግብር አዋጅ ድንጋጌዎች መሰረት ይፈፀማል።
5. ቢሮው በንዑስ አንቀጽ (፩) መሰረት ተጨማሪ የታክስ ውሳኔ የሰጠ እና የታክስ ውሳኔ ማስታወቂያ የደረሰው ሰው ማስታወቂያ በደረሰው በ ፬ ቀን ውስጥ እንዲከፍል የተጠየቀውን ተጨማሪ ታክስ ያልከፈለ ወይም በውሳኔው ላይ ቅሬታ ካለው በአንቀፅ ፳፩ መሰረት ይግባኝ ያላቀረበ እንደሆነ ጥፋተኛ ነው።
6. በዚህ አዋጅ አንቀፅ ፰ መሰረት ታክስ

(i) the provision of transport;

(j) permits and license fees;

(k) the supply of goods or services by a workshop employing disabled individuals if more than 60% of the employees are disabled; and

(l) the supply of books.

2) In order to harmonize the tax system, according to the power given by the turnover tax provisions of the federal government, the goods and services exempted from tax by the Minister of Finance may allow the tax paid on other goods and services to remain as per the directive issued by the regional finance Bureau.

3) The implementation of the tax exemption rights listed in this Article shall be determined by the directive issued by the Bureau.

SECTION THREE

Administrative Procedures

8. Responsibility for Administration and Reporting

ከፋዩ ታክስን በ፩ ዓመት ጊዜ ውስጥ ቢሮው የታክስን ልክ ወስኖ ቀሪ ሂሳብ መኖሩን ካላስታወቀ የተከፈለው ታክስ በቂና የመጨረሻ ይሆናል። ሆኖም ታክስ ከፋዩ ገቢውን ያላስታወቀ ወይም የተጭበረበረ የገቢ ማስታወቂያ ያቀረበ እንደሆነ ቢሮው በማናቸውም ሌላ ህግ የተደነገገው ይርጋ ሳያግደው ታክስን በማናቸውም ጊዜ መወሰን ይችላል። ከፍልሐራት የታክስ አሰባሰብ አፈፃፀም ፲፪. የገቢዎች ቢሮ ስልጣን በዚህ አዋጅ በሌሎች አንቀጾች ከተጠቀሱት በተጨማሪ ቢሮው የሚከተለው ሥልጣንና ተግባር ይኖረዋል። 1. ይህን አዋጅ በሥራ ላይ የማዋል እና የማስፈፀም ኃላፍነት የቢሮው ይሆናል። 2. በማናቸውም ሌላ ህግ ውስጥ ተቃራኒ የሆኑ ድንጋጌዎች ቢኖሩም፣ ቢሮው በማንኛቸውም ጊዜ በታክስ ከፋዩ የቀረቡ ማናቸውንም መግለጫዎች፣ ሰነዶችና የሂሳብ መዝገቦች ለማረጋገጥ፣ ሀ. ህጋዊ ሥልጣን የተሰጣቸውን ተቆጣጣሪዎች ወደ ታክስ ከፋዩ የንግድ ወይም የሙያ ሥራ ቦታ በመላክ የሂሳብ መግለጫዎችን፣ ሰነዶችን እና የሂሳብ መዝገቦችን ወይም ገቢና ወጪን የሚያሳዩ ሰነዶችን ለንግድ የተከማቹ ዕቃዎችን ወይም ሌሎች ዕቃዎችን ለማመሳከርና ለመመርመር፣ ለ. ታክስ ከፋዩን ወይም የሂሳብ መዝገቦችን እና ሰነዶችን ወይም መረጃን ለማግኘት የሚችለውን ወይም እነዚህን የመጠበቅ ኃላፍነት የተሰጠውን ማንኛውንም የታክስ ከፋዩን ተቀጣሪ በአመቺ ቢሮው የሥራ ሰዓቶች እና ጽ/ቤት ተገኝቶ ለሚቀርቡለት ለጉዳዩ አግባብ ያላቸው ጥያቄዎች መልስ እንዲሰጥና የተባሉትንም ሰነዶች እንዲያቀርብ ለማድረግ፣	1) The responsibility for the correct calculation and timely payment of Turnover Tax and presentation of a return to the Bureau by the prescribed deadline rests on the tax payer in accordance with this Proclamation. 2) The Turnover Tax is administered by the Bureau. 9. Records Tax payers subject to the books of accounting requirement of the Income Tax Proclamation No. 10/2024 shall keep the accounting records prescribed therein for use in detennining Turnover Tax. 10. Filing of Turnover Tax Return and Payment 1) Tax payers subject to Turnover Tax shall: (a) A tax payer of level (A) who is engaged in mixed transactions and is not required to register for value-added tax shall immediately pay the tax due by submitting a turnover tax file to the bureau or the financial institution represented by the bureau or by electronic means of communication within one month of the end of each
---	---

ሐ. ማዘጋጃ ቤት፣ ፋይናንስ ተቋም ወይም ማንኛውንም የፈጸራ ወይም የክልል መንግስት መሥርያ ቤት ጨምሮ ማንኛውም ሰው ስለታከስ ከፋዩ የሚያውቀውን መረጃ ወይም የሥራ እንቅስቃሴ ዝርዝር እንዲገልፅ ለማድረግ ይችላል። ፲፫. ታክስ ለመስብሰብ ሀብት ስለመያዝ 1. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፬ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማናቸውም በዚህ አዋጅ የተጣለው ታክስ የሚፈለግበት ሰው በአንቀጽ ፲፩ ንዑስ አንቀጽ ፭ ወይም በአንቀጽ ፳፩ ንዑስ አንቀጽ ፪ በተደነገገው መሰረት ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ ቢሮው የዚህን ታክስ ከፋይ ሀብት በመያዝ ለሚፈለግበት ታክስ እና ንብረቱን ለመያዝ የተደረገውን ተጨማሪ ወጪ ለመሸፈን እንዲውል ለማድረግ ህጋዊ ሥልጣን ይኖረዋል። 2. ለዚህ ክፍል አፈፃፀም “መያዝ” በማናቸውም መንገድ መያዝን፣ እንዲሁም የተርን አቨር ታክስ የሚፈለግበት ሰው የሆነ ገንዘብ ወይም ንብረት በእጅ ከሚገኝ ሰው ታክስ መስብሰብን ይጨምራል። በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፫ እና ፯ በተነገረው መሰረት ካልሆነ በስተቀር መያዝ የሚቻለው የመያዝ ትፅዛዝ በተሰጠበት ጊዜ በይዞታ ሥር የሚገኝ ንብረት እና የመያዝ ተግባር በሚከናወንበት ጊዜ ፀንቶ ያለ ግዴታን በተመለከተ ብቻ ነው። ቢሮው የታክስ ከፋዩን ሀብት በሚይዝበት ጊዜ የፖሊስ ሠራዊት አባል እንዲገኝ ሊጠይቅ ይችላል። ቢሮው ከዚህ በላይ በተመለከተው መሰረት ሀብቱን ከያዘበት ቀን አንስቶ ከሚቆጠር ከ ፲ (አሥር) ቀናት ጊዜ በኋላ በሐራጅ ወይም በቢሮው በተፈቀደ በማናቸውም ሌላ ዘዴ የያዘውን ንብረት መሸጥ ይችላል። ሆኖም ንብረቱ	accounting period; (b) When a tax payer engaged in taxable business of level (c) pays the income tax every year, to the bureau or the financial institution represented by the bureau, to pay the turnover tax immediately within one month of the end of the accounting period according to a fixed system; (c) Any person engaged in the business of mixed supplies collects the tax only on the value of the taxable supplies, so he should file the income notification in such a manner. (d) The taxpayer is obliged to pay the tax due in the accounting period when he files the turnover tax; (e) Use of turnover tax collection receipt by any person engaged in mixed supply business for VAT registered persons engaged in same mixed supply business.
--	--

የሚበላሽ ከሆነ የንብረቱን ባህርይ ከግምት ውስጥ በማስገባት ተገቢ መስሎ በሚታየው ጊዜ ሊሸጠው ይችላል። 3. ማናቸውም የተያዘ ንብረት ለመያዝ ምክንያት የሆነውን የታክስ ዕዳ ለመሸፈን በቂ ሳይሆን የቀረ እንደሆነ ቢሮው ከታክስ ከፋዩ ላይ የሚፈለገው የታክስ ዕዳ እና ከዘህ ጋር የተያያዙ ልዩ ልዩ ወጪዎች ተከፍለው እስከሚጠናቀቁ ድረስ የታክስ ዕዳው የሚፈለግበትን ሰው ሌሎች ሀብቶች መያዝ ይችላል። 4. ከዘህ በላይ በንዑስ አንቀጽ ፩ በተደነገገው መሰረት ባልተከፈለ የታክስ ዕዳ ምክንያት ንብረት መያዝ የሚቻለው ቢሮው ሃብቱን የመያዝ ሃሳብ እንዳለው አስቀድሞ ለታክስ ከፋዩ በፅሁፍ ካስታወቀው በኋላ ይሆናል። በዚህ አይነት የሚሰጠው ማስታወቂያ ሃብቱ ከመያዙ ከ ፬ ቀን በፍት ለታክስ ከፋዩ ሊደርሰው ይገባል። 5. ቢሮው የታክስ አሰባሰብ የሚያደናቅፍ ሁኔታ መኖሩን የተረዳ እንደሆነና በንዑስ አንቀጽ ፩ የተመለከተ የ ፬ ቀን የጊዜ ገደብ እና በንዑስ አንቀጽ ፬ የተመለከተው የ ፬ ቀን ጊዜ ገደብ ሳይጠበቅ ታክስ ወዲያውኑ እንዲከፈል ለማድረግ ጥያቄ ካቀረበ እንዲሁም ታክስ ከፋዩ ለመክፈል ፈቃደኛ ካልሆነ ንብረትን በመያዝ ታክስ የመሰብሰቡ አፈፃፀም ህጋዊ ይሆናል። 6. ማናቸውም ንብረት የተያዘ ወይም እንዲያዝ የታሰበ ከሆነ ስለዝሁ ንብረት ማስረጃ የሚሆን ወይም መግለጫ የያዘ ሰነድ ወይም መዝገብ በእጁ የሚገኝ ወይም በቁጥጥሩ ሥር ያለ ማናቸውም ሰው በቢሮው ጥያቄ ሲቀርብለት ሰነዱን ወይም መዝገቡን ለማስረጃነት ማቅረብ አለበት። 7. በፍርድ ቤት ትፋዝ የተከበረ ወይም በአፈፃፀም ላይ ያለ ወይም በዋስትና የተያዘ ካልሆነ	2) For purposes of this Article "Accounting period" shall mean: (a) for taxpayers classified as category' "A" tax-payers under the Income Tax proclamation No. ---/2024, but are not required to register for VAT, the calendar month; (b) For public offices, non-governmental organizations and associations every month, c) for category "B" taxpayers who are required to keep records under the Income Tax Proclamation each three month period commencing from the first day of the Ethiopian fiscal year or when approved by the bureau, the first day of the Gregorian calendar year; (c) for Category "C" taxpayers, who are not required to keep records under Income Tax Proclamation, the fiscal year. 11. Assessment of the Tax 1) If, after review by the Bureau, it appears that a person has understated
--	--

በስተቀር ማናቸውም ቢታከስ ምክንያት የተያዘ ንብረት በእጁ የሚገኝ ወይም ለታከስ ከፋዩ ማናቸውም ግዴታ ያለበት ሰው ቢሮው ሲጠይቀው የያዘውን ሃብት ለቢሮ የማስረከብ ወይም ያለበትን ግዴታ የመፈጸም ኃላፊነት አለበት። 8. ማናቸውም ሰው ቢሮው ሲጠይቀው አንድን የተያዘ ንብረት ለማስረከብ ፍቃደኛ ሳይሆን የቀረ እንደሆነ በተያዘው ንብረት መጠን በግል ተጠያቂ ይሆናል። ሆኖም ተጠያቂነቱ ለንብረቱ መያዝ ምክንያት ከሆነው የታከስ ዕዳ መጠን /በታከስ ዕዳ ላይ የሚታሰበውን ወጪ እና ወለድ ጨምሮ/ ሊያልፍ አይችልም። 9. ንዑስ አንቀጽ ፳ ከተመለከተው የግል ተጠያቂነት በተጨማሪ ንብረቱን የያዘው ሰው ንብረቱን ለማስረከብ ፍቃደኛ ያልሆነው ያለበቂ ምክንያት ከሆነ በንዑስ አንቀጽ ፳ መሰረት የሚፈለገውን የገንዘብ መጠን ፱ ፐርሰንት /ሃምሳ በመቶ/ በተጨማሪ እንዲከፍል ይደረጋል። ፲. በዚህ አንቀጽ መሰረት በይዞታው ሥር ያለውን ንብረት ያስረከበ ወይም ቢታከስ ከፋዩ የሚፈለግበትን ገንዘብ ከቢሮው በተጠየቀው መሰረት ገቢ ያደረገ ማናቸውም ሰው ካስረከበው ንብረት ወይም ገቢ ካደረገው ገንዘብ ጋር በተያያዘ የታከስ ግዴታውን ባልተወጣው ታከስ ከፋይ ወይም ማናቸውም ሌላ ሰው ከሚፈልግበት ዕዳ ወይም ካለበት ግዴታ ነፃ ይሆናል። ፲፬. በሁለት ላይ የሚቀርብ የቀደምት መብት ጥያቄ፤ 1. ዋስትና የተሰጣቸው የሌሎች አበዳሪዎች የቅድሚያ መብት እንደተጠበቀ ሆኖ፤ በዚህ አዋጅ መሰረት ታከስ ተከፋይ ከሚሆንበት ቀን አንስቶ ተከፍል እስከ አለቀበት ጊዜ ድረስ ታከስ የመክፈል ግዴታ ባለበት ሰው ሃብት ላይ ቢሮው	his tax obligation, it shall issue an additional assessment. 2) If, for any reason, the books of account are unacceptable to the Bureau, or if the tax.payer fails to submit same when requested by the Bureau, or if no books of account and supporting documents are maintained, the bureau shall assess the tax on the basis of infonnation available to it or on the basis of market price of such good or service in the local market or if the market price is unknown, on the basis of the market price of an equivalent good or service. 3) A presumptive turnover tax shall be payable by Category' 'C" taxpayers who are not required to keep records. The base for the presumptive turnover tax. shall be the total turnover used as base for the income tax. 4) The assessment made by the Bureau shall be prepared in an assessment notification and be delivered to the tax payer. Delivery of the assessment notification shall be made in accordance with provisions of the Income Tax Proclamation.
---	--

የቀደምት መብት ይኖረዋል። 2. ማናቸውም ሰው ታክስ የመክፈል ግዴታውን ባለመወጣት ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ ቢሮው በጥፋት ምክንያት ያልተከፈለው ታክስ እና ታክስን ለማስከፈል የሚደረገውን እንቅስቃሴ የሚያስከትለውን ወጪ ማስከፈል እንዲቻል የታክስ ዕዳ የሚፈለግበትን ሰው ሀብት በዋስትና ተይዞ እንዲቆይ ንብረቱን ለመዘገበው አካል የፅሐፍ ትዕዛዝ የሚሰጥ መሆኑን የሚገልጽ ማስጠንቀቂያ ለተመዘገበው ሰው ይሰጣል። 3. በንዑስ አንቀጽ ፪ የተገለፀው ማስጠንቀቂያ የደረሰው ታክስ ከፋይ ማስጠንቀቂያው በደረሰው በ ፴ ቀን ውስጥ ታክስን ያልከፈለ እንደሆነ ቢሮው ለንብረት መዝጋቢው ቢሮ የተመዘገበው ሰው ሀብት ባልተከፈለው የታክስ ዕዳ መጠን በዋስትና ተይዞ እንዲቆይ ትዕዛዝ ይሰጣል። 4. በንዑስ አንቀጽ ፫ መሰረት ቢሮው ታክስ የሚፈለግበት ሰው ሃብት በዋስትና ተይዞ እንዲቆይ ትዕዛዝ የሰጠ ሲሆን፤ መዝጋቢው ቢሮ ማናቸውንም ክፍያ ሳይጠይቅ ንብረቱ በዋስትና እንዲያዝ የደረሰውን ትዕዛዝ እንደማናቸውም በሀብቱ ላይ እንዳለ የመያዝ ሰነድ ይመዘግባል። ቀደም ሲል የተሰጠ የመያዝ መብት እንደተጠበቀ ሆኖ፤ ዋስትናው ምዝገባ የሚፈለገውን ታክስ ለማስከፈል በማናቸውም መልኩ በህግ እንደተሰጠ መያዣ ወይም እንደማናቸውም ሌላ ዕዳ ወይም ክፍያ ሆኖ ይቆጠራል። ፲፭. ታክስ ከፋዩ ስላለው ጥበቃ በዚህ ክፍል ፬ መሰረት የተያዘ ማናቸውም ንብረት የሚያዘው፣ የሚጠበቀው፣ እና የሚመዘገበው የመንግስት አካል በዚህ ክፍል	5) If the Bureau makes an additional assessment under Sub-Article (1), and within 30 days of the notice and demand the person assessed does not pay the additional assessment or appeal the assessment as provided under Article 21, the person is in default. 6) If the Bureau fails to assess the tax and notify the taxpayer of the amount still due within five years from the date of declaration and payment of the tax by the taxpayer in accordance with Article 8 of this Proclamation, the tax so paid shall be final and conclusive. In case where the taxpayer has not declared his income or has submitted a fraudulent declaration, no time limit provided in any other law shall bar. The assessment of the tax by the Bureau. SECTION FOUR Collection Enforcement 12. Powers and Duties of the Revenue Bureau In addition to the powers vested in it in other provisions of this Proclamation, the bureau
---	--

መሰረት የተያዘውን ንብረት ማናቸውንም ሌላ ምክንያት መሰረት በማድረግ እንዲሰጠው ወይም እንዲተላለፍለት መጠየቅ አይችልም። የተያዘ ንብረት የተሸጠ እንደሆነ ከሽያጭ ከተገኘው ገንዘብ ውስጥ ታክስ ከፋዩ ከሚፈለግበት ዕዳ በላይ የሆነው ገንዘብ ለንብረት ባለቤት ወዲያውኑ ይመለሳል።

፲፮. የተረካቢ ግዴታ

1. በዚህ አንቀጽ ውስጥ “ተረካቢ” ማለት በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኝ የታክስ ከፋዩን ሀብት በተመለከተ፤
ሀ/ የኩባንያ የንብረት አጣሪ ሆኖ የተሰየመ፤
ለ/ ከፍርድ ቤት ውጪ ወይም በፍርድ ቤት የተሾመ ተረካቢ፤
ሐ/ በኪሣራ ውስጥ የሚገኝ ድርጅት ባለአደራ፤
መ/ የሞተን ሰው ንብረት የሚያስተዳድር፤ ወይም
ረ/ በህግ ችሎታ የሌለው ሰው ንግድ ሥራ የሚያካሂድ፤ ማናቸውም ሰው ነው።
2. በኢትዮጵያ ውስጥ ያለ ንብረት ተረካቢ ሆኖ የተሾመ ወይም ንብረት በይዘታው ሥር የተደረገ ተረካቢ ከተሾመበት ወይም ንብረቱ በይዘታው ሥር ከተደረገበት ከሁለቱ ከቀደመው ቀን ጀምሮ በ ፲፬ ቀን ጊዜ ውስጥ የተሾመ ወይም ንብረት በይዘታው ሥር ያለ መሆኑን ለቢሮ ማስታወቅ አለበት።
3. ቢሮው ንብረቱ በተረካቢው ይዘታ ሥር ያለ ሰው የሚፈለግበትን የታክስ ዕዳ ለመሸፈን የሚያስፈልገውን የገንዘብ መጠን ለተረካቢው በጽሑፍ ያስታውቃል።
4. ተረካቢ፡-
ሀ. በንዑስ አንቀጽ ፫ መሰረት በቢሮው የተገለፀውን የገንዘብ መጠን ወይም

shall have the following powers and duties:

- 1) The implementation and enforcement of this Proclamation shall be the duty of the bureau.
- 2) Notwithstanding any provisions to the contrary in any other law, the bureau shall be empowered to investigate any statements, records and books of account submitted by any taxpayer at any time by:
 - (a) sending duly accredited inspectors to check the statements, records and books of account, or any vouchers, stocks or other material items at the person's place of business or practice;
 - (b) requiring the person or any employee who has access to or custody of any information, records or books of account to produce the same and to attend during normal office hours at any reasonably convenient tax office and answer any questions relating thereto;

ከማስታወቂያው በኋላ በስምምነት የተደረሰበትን ሌላ የገንዘብ መጠን ከንብረቱ ሸያጭ ላይ ቀንሶ ለብቻው ያስቀምጣል።

ለ. ተቀንሶ ለብቻው በተቀመጠው የገንዘብ መጠን ልክ የተረከበው ንብረት ባለቤት ከሆነው ሰው ለሚፈለገው የታክስ ዕዳ ተጠያቂ ይሆናል።

ሐ. በዚህ አንቀጽ የተመከተው ቢኖርም ከታክስ ቀደምትነት ያለው ማናቸውም ዕዳ ሊከፍል ይችላል።

5. ተረካቢው በንዑስ አንቀጽ ፫ የተጠቀሰውን ታክስ በተመለከተ በንዑስ አንቀጽ ፬ መሰረት ተቀንሶ ለብቻው እንዲቀመጥ የተደረገውን የገንዘብ መጠን በዚህ አንቀጽ ለተጠቀሰው ታክስ ካለዋለ ተቀንሶ ለብቻው በተቀመጠው ገንዘብ ልክ በግል ተጠያቂ ይሆናል።

፲፯. ለውጦችን ስለማስታወቅ

ማናቸውም ታክስ ከፋይ

1. ስሙ፣ አድራሻው፣ ንግድ ሥራው በታ፣ አደራጃጀቱ፣ ወይም ታክስ የሚከፈልበትን ዋነኛው የንግድ ሥራ እንቅስቃሴ ወይም የሚያከናውናቸውን ተግባራት ዓይነት፤
2. ታክስ የሚከፈልበትን የንግድ ሥራ እንቅስቃሴ የሚከናወንበትን አድራሻ ወይም ስም የቀየረ እንደሆነ ይህንኑ ለቢሮው በ ፳፩ ቀናት ውስጥ ማስታወቅ አለበት።

ክፍል አምስት

የታክስ ቅሬታና ይግባኝ የሚቀርብበት ሥነ-ስርዓት

፲፰. የታክስ ውሳኔ ቅሬታ አጣሪ የሰራ ክፍል

የታክስ ውሳኔ ቅሬታ አጣሪ ባለሙያዎች በቢሮው እና እንደ አግባብነቱ በተዋረድ በሚገኙ በዞኖች፣ ልዩ ወረዳዎች፣ ከተማ አስተዳደሮች እና በወረዳ በሚገኙ

(c) Requiring any person including a municipality, body, financial institution, department or agency of Federal or Regional Government to disclose particulars of any information or transactions relating to a certain taxpayer.

13. Seizure of Property to Collect Tax

- 1) Subject to Sub-Article (4) of this Article, if any person liable to pay any tax imposed by this Proclamation is in default under Sub-Article (5) of Article 11 or Sub..Article (2) of Article 21, it shall be lawful for the Bureau to collect such tax (and such further amount as shall be sufficient to cover the expenses of the seizure by seizing any property of the tax payer.

- 2) For purposes of this Section, the term "seizure" includes seizure by any means, as well as collection from a person who owes money or property to the person liable for Turnover Tax. Except as provided in Sub-Article (3) and (6), a seizure shall extend only to property possessed by and obligations

የገቢ መዋቅር ይመደባሉ፡፡

፲፱. የታክስ ውሳኔ ቅሬታ አጣሪ የስራ ክፍል ስለሚኖረው ሥልጣንና ተግባር፡-

1. ተጠሪነቱ ለቢሮ ሆሄሆኖ፤

ሀ. በታክስ ከፋዮች መቀጫ እንዲነሳ፤ ወለድ ቀሪ እንዲደረግ ወይም የታክስ ግዴታ እንዲሻሻል የሚቀርቡ ማመልከቻዎችን ለመመርመርና ውሳኔ ለመስጠት፤

ለ. ከቀረቡት አቤቱታዎች ጋር ግንኙነት ያላቸውን ማናቸውንም የጽሑፍ ማስረጃዎች ወይም ሰነዶች መስብስብ፤

ሐ. በምርምራ ላይ የሚገኘውን ጉዳይ በሚመለከት ረገድ ቀርቦ የሚጠየቀውን ጥያቄ እንዲመልስ ከታክስ አወሳሰን ጋር በቀጥታ ወይም ቀጥታ ባልሆነ መንገድ ግንኙነት ያለውን ማንኛውንም ሰው የመጥራት፤

መ. ቢሮው የሰጠው የታክስ ውሳኔ ትክክለኛ፤ የተሟላ እና ይህንን አዋጅ ጠብቆ የተሰጠ መሆኑን የማረጋገጥ ስልጣን ይኖረዋል፡፡

2. የታክስ ውሳኔ ቅሬታ አጣሪ የስራ ክፍል ከታክስ ከፋዮች የሚቀርበውን አቤቱታ ሊያይ የሚችለው ታክስ ከፋዩ የታክስ ውሳኔ ማስታወቂያ በደረሰው በ ፳፩ ቀናት ውስጥ አቤቱታውን ካቀረበ ነው፡፡

3. ቢሮ ኃላፊ የስራ ክፍሉን የውሳኔ ሀሳብ ሊያጸድቀው ወይም በውሳኔ ሀሳቡ ካልተስማማ ምክንያቱን በመግለጽ ጉዳዩ እንደገና እንዲያይ ለክፍሉ ሊመልሰው ይችላል፡፡

፳. መቀጫን ስለማንሳት

1. ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሰረት በታክስ ከፋዩ ላይ የተጣለ አስተዳደራዊ መቀጫ በሙሉ ወይም በከፊል እንዲነሳ ለማድረግ ይችላል፡፡

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሰረት የሚነሳው መቀጫ በአዋጁ አንቀጽ (፳፬) የሚታሰብ ወለድ

owed to the taxpayer existing at the time the seizure is made. The Bureau may request the attendance of a police officer during the seizure. Where the bureau seizes any property as provided herein the above, it shall have the right to sell the seized goods at public auction or in any other manner approved by the bureau not less than 10 days after the seizure. Except that when the goods seized are perishable, the Bureau can sell the goods after any reasonable period having regard to the nature of the goods.

3) Whenever any property on which seizure had been made is not sufficient to satisfy the claim for which seizure is made, the bureau may, there after and as may be necessary, proceed to seize other property liable to seizure of the person against whom the claim exists until the amount due from such person, together with all expenses, is fully paid.

፳፩. ይግባኝ

1. በቢሮው የተላለፈውን የተጨማሪ ታክስ ውሳኔ የሚቃወም ማናቸውም ታክስ ከፋይ የታክስ ውሳኔ ማስታወቂያ ከደረሰው ወይም በታክስ ውሳኔ ቅሬታ አጣሪ የሥራ ክፍል ውሳኔ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ በ ፴ /ሰላሳ/ ቀናት ውስጥ በቢሮው የተወሰነውን ተጨማሪ ታክስ ፯ በመቶ/ሃምሳ በመቶ/ በቢሮው ዘንድ በማስያዝ ለግብር ይግባኝ ኮሚሽን ይግባኝ የማቅረብ መብት አለው።
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ መሰረት ይግባኝ አቤቱታ ቀርቦ የግብር ይግባኝ ኮሚሽን ታክስ ከፋዩ በተጨማሪ የተወሰነበትን ታክስ በሙሉ ወይም በክፍል የመክፈል ግዴታ እንዳለበት ውሳኔ ከሰጠበት ቀን አንስቶ በ፴/ሰላሳ/ ቀን ጊዜ ውስጥ ታክስ ከፋዩ የሚፈለግበትን ተጨማሪ ታክስ ካልከፈለ ወይም ይግባኝ ካልጠየቀ ጥፋተኛነው።
3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ በተመለከተ ጊዜ ውስጥ ይግባኝ ካልቀረበ በቢሮው የተወሰነው ተጨማሪ ታክስ ትክክለኛና የመጨረሻ ሆኖ ወዲያውኑ ተከፋይ ይሆናል።
4. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ በክልሉ ገቢ ግብር አዋጅ ስለይግባኝ የተደነገጉ አንቀጾች እንደአግባብነታቸው በዚህ አዋጅ መሰረት የተወሰኑ ታክሶችን በሚመለከት ለሚቀርቡ ይግባኞች ተፈፀሟል ይሆናል።

፳፪. የማስረዳት ኃላፊነት

የተወሰነው ግብር በዝታል ወይም ቢሮው የሰጠው ውሳኔ ትክክል አይደለም በሚል በሚቀርብ ክርክር የማስረዳቱ ኃላፊነት የተወሰነውን ታክስ ወይም የቢሮውን ውሳኔ የሚቃወም ሰው ይሆናል።

ክፍል ስድስት

- 4) Seizure under Sub-Article (1) on property of any person in default with respect to any unpaid tax may be made only after the bureau has notified such person in writing of the intention to make such seizure. The notice shall be delivered not less than thirty 30 (thirty) days before the day of the seizure.
- 5) If the bureau makes a finding that the collection of the tax is in jeopardy and demanded for immediate payment of such tax (without regard to the 30 days period) provided in Sub-Article (1) and (4) upon failure or refusal of the taxpayer to pay such tax, collection of the tax by seizure of property before such period shall be lawful.
- 6) If a seizure has been made or is about to be made on any property, any person having custody or control of any books or records containing evidence or statements relating to the property subject to seizure shall, on

አስተዳደራዊ ቅጣቶች	
፳፫. የታክስ ማስታወቂያን በጊዜ ባለማቅረብ ስለሚፈፀም ቅጣት 1. በዚህ አዋጅ በሌላ አኳኋን እንዲፈጸም ከተወሰነው በስተቀር፣ በተወሰነው ጊዜ ውስጥ የታክስ ማስታወቂያ ግዴታውን ያልተወጣ ታክስ ከፋይ ለዘገየበት ለእያንዳንዱ ወር ወይም የወሩ ክፍል ለሆነው ጊዜ፣ ያልተከፈለውን ታክስ ፭ በመቶ /አምስት በመቶ/ ፳፭ በመቶ/ሃያ አምስት ፐርሰንት/ እስኪሞላድረስ መቀጫ ይከፍላል። 2. የታክስ ማስታወቂያ መቅረብ ባለበት ወር ወይም የወሩ ክፍል በሆነው ጊዜ የታክስ ማስታወቂያ ያልቀረበ ሰው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /፩/ ድንጋጌ መሰረት የሚከፈለው መቀጫ ከብር ፶፫ /ሃምሳ ሺህ/ አይበልጥም። 3. ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም ያልተከፈለ ታክስ ነው የሚባለው በታክስ ማስታወቂያ ላይ መታየት በነበረበት እና ታክስ መክፈል ባለበት ቀን በተከፈለው ታክስ መካከል ያለው ልዩነት ነው። 4. በማናቸውም ሁኔታ የሚጣለው ቅጣት ቀጥሎ ከተመለከቱት ከዝቅተኛው ያነሰ አይሆንም፤ ሀ/ ብር ፶፫ሺህ/አሥር ሺህ ብር/ ለ/ በታክስ ማስታወቂያ ላይ መመልከት ከነበረበት የታክስ መጠን ፩፻ በመቶ /አንድ መቶ ፐርሰንት/።	demand, exhibit such books or records to the bureau . 7) Any person in possession of (or obligated with respect to) property subject to seizure shall, on demand, surrender such property to the Bureau (or discharge such obligation), except such part of the property is, at the time of such demand, subject to a prior secured claim of creditors and subject to an attachment or execution under any judicial process. 8) Any person who fails or refuses to surrender any property subject to seizure, when demanded by the Bureau , shall be personally liable to the government in a sum equal to the value of the property not so surrendered, but not exceeding the amount of tax for the collection of which seizure has been sought (together with costs and interest on such sum).
፳፬. ዘግይቶ በተከፈለ ታክስ ላይ ስለሚታሰብ ወለድ ሀ. መክፈል በነበረበት ጊዜ ላልተከፈለ ታክስ፣ መክፈል ከነበረበት ቀን እስከተከፈለበት ቀን ባለው ጊዜ ውስጥ ታክስ ከፋዩ ወለድ የመክፈል ግዴታ አለበት። ለ. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /ሀ/ መሰረት የሚከፈለው ወለድ የማስከፈያ ልክ ባለፈው የሩብ ዓመት በንግድ ባንኮች ሥራ ላይ በዋለው ከፍተኛው	9) In addition to the personal liability imposed by Sub-Article (8), if the failure or refusal to surrender is without reasonable cause, such person shall be liable for an additional charge equal to fifty per cent (50%) of the

የማበደሪያ ወለድ ምጣኔ ላይ በመቶ/ሃያ አምስት ፐርሰንት/ታክሎበት ይሆናል። ክፍል ሰባት የወንጀል ቅጣቶች ፳፭. በታክስ ላይ የሚፈፀሙ ወንጀሎች ስለሚመሩበት ሥነ-ሥርዓት በዚህ ክፍል የተዘረዘሩት በታክስ ላይ የሚፈፀሙ ወንጀሎች የወንጀል ህጉን ወይም በክልሉ ታክስ አስተዳደር አዋጅ የታክስ ወንጀሎች ተብሎ የተደነገጉትን በመተላለፍ የሚፈፀሙ በመሆኑ ክስ የሚመሠረተው፣ የሚታየው እና ይግባኝ የሚቀርበው በወንጀልኛ መቅጫ ህግ ሥነ-ሥርዓት መሠረት ይሆናል። ፳፮. ህግን በመጣስ ታክስ ስለመክፈል የሰበሰበውን ታክስ ያላስታወቀ ወይም የሚፈለግበትን ታክስ ያልከፈለ ማናቸውም ሰው ወንጀል እንደፈፀመ ይቆጠራል። ስለሆነም በዚህ አዋጅ ክፍል መሠረት ከሚጣልበት መቀጫ በተጨማሪ ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ ከ፩ ዓመት በማያንስ እሥራት ይቀጣል። ፳፯. የሐሰት ወይም አሳሳች መረጃ ስለማቅረብ 1. ማናቸውም ታክስ ከፋይ ሀ. ለቢሮ ሠራተኛ አንድን ነጥብ በተመለከተ የሀሰት ወይም አሳሳች መረጃ ያቀረበ፣ ወይም ለ. ለቢሮ ሠራተኛ ሊቀርብ ከሚገባው መግለጫ ውስጥ መግለጫውን አሳሳች ሊያደርግ በሚችል አኳን መካተት የሚገባቸውን ነጥቦች ያስቀረ እንደሆነ፣ የወንጀል ክስ ይመሠረትበታል። 2. የሐሰት መግለጫው የተሰጠው ወይም መካተት የሚገባው ነጥብ የተተወው ያለበቂ ምክንያት የሆነ እንደሆነ፣ ሀ. የመግለጫው ትክክለኛ ያለመሆን ሊደርስበት ባለመቻሉ ሊከፈል የሚገባው ታክስ ከብር ፩ሺህ በማይበልጥ አንሶ እንዲከፈል የሚያደርግ ከሆነ	amount recoverable under Sub-Article (8), 10) Any person in possession of the property of a taxpayer in default and who surrenders such property or pays the tax in accordance with this Article to which the owner is liable, shall be discharged from any obligation or liability to the delinquent or to any other person arising from such surrender or payment. 14. Preferential Claim to Assets 1) Subject to the prior secured claims of creditors, the Bureau has a preferential claim upon the assets of the person liable to pay the tax until the tax is paid from the date on which tax becomes due and payable under this Proclamation. 2) Where a person is in default of paying tax, the Bureau may, by notice in writing, inform that person of the Bureau's intention to apply to the Registering Bureau to
---	--

ታክስ ከፋዩ ከብር ፲ሺህ በማያንስ እና ከብር ፳ሺ በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ እና ከአንድ ዓመት በማያንስ እና ከሦስት ዓመት በማይበልጥ እስራት ይቀጣል።

ለ. አንሶ እንዲከፈል የተደረገው ታክስ ከብር ፩ ሺህ የሚበልጥ ከሆነ ከብር ፳ሺህ በማያንስ እና ከብር ፩፻ሺህ በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ እና ከሦስት ዓመት በማያንስ እና ከአምስት ዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።

3. የሐሰት መግለጫ የተሰጠው ወይም መካተት የሚገባው ነጥብ እንዲካተት ያልተደረገው ሆነ ተብል ወይም በከባድ ችልተኝነት የሆነ እንደሆነ፤

ሀ. የመግለጫው ትክክለኛ ያለመሆን ሊደረስበት ያለመቻሉ ሊከፈል የሚገባው ታክስ ከብር ፩ሺ በማይበልጥ አንሶ እንዲከፈል የሚያደርግ ከሆነ ታክስ ከፋዩ ከብር ፱ሺህ በማያንስ እና ከብር ፩፻ሺህ በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ እና ከአምስት ዓመት በማያንስ እና ከአሥር ዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።

ለ. አንሶ እንዲከፈል የሚደረገው ታክስ ከብር ፩ሺ የሚበልጥ ከሆነ ከብር ፭፻ሺ በማያንስ እና ከብር ፪፻ሺ በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ እና ከ፲ ዓመት በማያንስ እና ከ፲፭ ዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።

፳፰. የቢሮን ሥራ ስለማስናከል

1. ማንኛውም ሰው፤

ሀ. በዚህ አዋጅ መሰረት ሥራውን በማከናወን ላይ ያለን ቢሮው ሠራተኛ ተግባር ያስናከለ ወይም ለማስናከል የሞከረ፤ ወይም

ለ. የአዋጅ አፈፃፀም በማናቸውም ሌላ አኳኋን ያስናከለ ወይም ለማስናከል የሞከረ እንደሆነ፤ ወንጀል መፈፀሙ ተረጋግጦ ሲፈረድበት ከብር ፩ሺ በማያንስ እና ከብር ፩፻ሺ በማይበልጥ የገንዘብ

register a security interest in any asset which is owned by that person, to cover any unpaid tax together with any expense incurred in recovery proceedings.

3) If the person on whom a notice has been served under Sub Article (2) fails to pay the amount specified in the notice within 30 days after the date of service, the Bureau may, by notice in writing, direct the Registering Bureau that the asset, to the extent of the defaulter's interest therein, shall be the subject of security for the total amount of unpaid tax.

4) Where the Bureau has served a notice on the Registering Bureau under Sub-Article (3), the Registering Bureau shall, without fee, register the notice of security as if the notice were an instrument of mortgage over or charge on, as the case may be, such asset, and such registration shall, subject to any prior mortgage or charge, operate while it subsists in all

መቀጫ እና በሁለት ዓመት እሥራት ይቀጣል።

2. ለንዑስ አንቀጽ/፩/ አፈፃፀም የሚከተለት እና እነዚህን የመሳሰሉ ሌሎች ተግባሮች የቢሮ ሥራ የማሰናከል ተግባራት ሆነው ይወሰዳሉ፤

ሀ. የታክስ ከፋዩን ገቢ አስገኚ የሥራ እንቅስቃሴዎች የሚመለከቱ ሰነዶችን፤ ሪፖርቶችን ወይም ሌሎች ማናቸውንም መረጃዎች ለመመርመር ቢሮው ሲጠይቅ ፈቃደኛ ሆኖ ያለመገኘት፤

ለ. ቢሮው ለጥያቄ እንዲቀርብ ሲያዝ ፈቃደኛ ሆኖ ያለመገኘት፤

ሐ. የቢሮው ሠራተኛ ወደ ታክስ ከፋዩ የንግድ ሥራ ቦታ ለመግባት ያለውን መብት መገደብ።

፳፱. ለውጥን ያለማስታወቅ

አንቀጽ ፲፯ በሚያዘው መሰረት በሁኔታዎች ላይ የተደረጉ ለውጦች ለቢሮ ያላስታወቀ ማናቸውም ሰው ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ።

ሀ. ጥፋቱ የተፈፀመው ሆን ተብሎ ወይም በከባድ ችልተኝነት የሆነ እንደሆነ ከብር ፲ሺ በማያንስ የገንዘብ መቀጫ እና በአንድ ዓመት እሥራት፤

ለ. በሌሎች ሁኔታዎች ከብር ፭ ሺ በማያንስ የገንዘብ መቀጫ እና በአንድ ወር እሥራት ይቀጣል።

፷. በቢሮ ሠራተኛ የሚፈፀሙ ጥፋቶች፤

1. የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች ለማስፈጸም በቢሮው የተቀጠረ ሠራተኛ ወይም የቀድሞ ተቀጣሪ የነበረ፤

ሀ. በህግ መሰረት ሊያገኘው ከሚገባ ክፍያ ወይም ሽልማት ውጪ ከተቀጠረበት ተግባር ጋር በተያያዘ ቀጥተኛ ወይም ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ የገንዘብ ወይም ሌላ ዓይነት ክፍያ ወይም ስጦታ እንዲደረገለት የጠየቀ ወይም የተቀበለ፤ ለክፍያው ወይም ለስጦታው ተስፋ ወይም መያዣ የጠየቀ ወይም

respects as a legal mortgage over or charge on the asset to secure the amount due.

15. Taxpayer's Safeguards

Any property seized under this Section 4 shall be seized, held, and accounted for only by Government body. No other agency of the government may require the property seized to be transferred or given over to it for any cause whatsoever. If any property seized is sold, any portion of the proceeds in excess of the person's liabilities shall be returned promptly to the owner.

16. Duties of Receivers

1) In this Article "receiver" means a person who, with respect to an asset in Ethiopia of a registered person, is:

(a) a liquidator of a company;

(b) a receiver appointed out of court or by a court;

የተቀበለ ወይም

ለ. ከታክስ በሚገኘው ገቢ ላይ ማጭበርበር ወይም ከዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች ጋር ወይም ከተሰጠው ኃላፊነት መልካም አፈፃፀም ማድረግ የሚገባውን ከማድረግ ለመታቀብ፤ ተገቢ ያልሆነን ነገር ለመፍቀድ በታክስ ላይ የሚፈፀመን የማጭበርበር ተግባር ለመደበቅ፤ ወይም በሚስጥር ለመተግበር ውል የገባ ወይም በሚገባ ማናቸውም ውል ውስጥ በዚህ ተግባር መተባበሩን የሚያሳይ ስምምነት የሰጠ፤ ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ ከብር ፶ ሺ በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ እና ከ፲ ዓመት በማያንስ ከ፳ ዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።

2. የቢሮው ሠራተኛ የሆነ ወይም የነበረ እና የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች ለማስፈጸም የተቀጠረ፤ በኢትዮጵያ ንግድ ህግ በንግድ ጋዜጣ ታትሞ እንዲወጣ ከታዘዘው ዓይነት መረጃ በስተቀር፤

ሀ. ታክስን በማስፈፀም ረገድ ባለው ሥልጣን ወይም ግዴታ መረጃ ለማናቸውም ሌላ ሰው ወይም የዚያ ሰው ወኪል ለሆነ ሰው አሳልፍ የሰጠ፤

ለ. በዚህ አዋጅ መሰረት ታክስን በማስፈጸም ረገድ ያለውን ሥልጣን ለመጠቀም ወይም የሥራ ግዴታውን ለመወጣት እንዲያስችል በቢሮው ዘንድ የሚገኘውን ማናቸውንም መረጃ በፍርድ ቤት ትዕዛዝ ካልሆነ በስተቀር በሦስተኛ ወገን አሳልፍ የሰጠ እንደሆነ፤ ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ ከብር ፲፯ በማያንስ የገንዘብ መቀጮ እና ከሁለት ዓመት በማያንስ እና ከአምስት ዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።

3. የቢሮ ሰራተኛ ያለበቂ ምክንያት ጉዳዩን በማጓጓዝ በግብር ከፋይ ላይ ለሚያደርሰው ጉዳት በፍትሐብሔር ያለበት ሃላፊነት እንደተጠበቀ ሆኖ ጥፋተኝነቱ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ ከአንድ ዓመት እስከ ሁለት ዓመት በሚደርስ እስራት ይቀጣል።

(c) a trustee for an unrehabilitated insolvent;

(d) an executor of a deceased's estate; or

(e) Any other person conducting a business on behalf of a person legally incapacitated.

2) A receiver shall notify, in writing, his appointment or his possession to the Bureau within 14 days after having been appointed to the position or taken possession of an asset in Ethiopia, whichever first occurs.

3) The Bureau may, notify a receiver in writing of the amount which appears to be sufficient to provide for tax which is or will become payable by the person whose assets are in the possession of the receiver.

4) A receiver:

(a) shall set aside, out of the proceeds of sale of an asset, the amount specified by the bureau under Sub-Article (3), or such a lesser amount as is subsequently agreed on by the bureau;

4. የዚህ አንቀጽ ድንጋጌ የቢሮው ሠራተኛ፤

ሀ. ማናቸውንም ሰነድ ወይም መረጃ፤

1. ለዚህ አዋጅ ወይም ለማናቸውም ገንዘብ ነክ አዋጅ አፈፃፀም አስፈላጊ በሆነ ጊዜ፤

2. በህግ የተሰጠውን ተግባርና ኃላፊነት ለመወጣት አስፈላጊ ሲሆን፤ ለዋናው አዲተር፤

3. መረጃ ለመለዋወጥ፤ ተደራራቢ ግብርን ለማስቀረት ኢትዮጵያ ከሌሎች አገሮች ጋር ባደረገችው ስምምነት መሰረት አግባብ ላላቸው የሌሎች አገሮች ባለሥልጣኖች፤

4. በህግ የተሰጠውን ተግባርና ኃላፊነት ለመወጣት አስፈላጊ ሲሆን ለሥነ ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሽን፤

5. ከዚህ በላይ ላልተገለፀ ለማናቸውም ህግ አስፈጻሚ መ/ቤት ግዴታውን ለመፈፀም የሚያስችለው መረጃ እንዲሰጠው ከቢሮው በጽሑፍ ሲታዘዝ፡፡

ለ. ኃላፊነታቸውን ለመወጣት አስፈላጊ እስከሆነ ድረስ አንድን ሰው ለይተው የማይጠቅስ መረጃዎች ለማናቸውም በመንግስት ገቢ ስራ ላይ ከሚያገለግል እና ለስታትስቲክስ መ/ቤት ሠራተኛ ከመስጠት አያግደውም፡፡

፴፩. ሳይፈቀድ ታክስ ስለመሰብሰብ

ማናቸውም ሰው በዚህ አዋጅ መሰረት ሳይፈቀድለት ታክስ ወይም እንደታክስ የሚታይ ሌላ ክፍያ የሰበሰበ ወይም ለመሰብሰብ የሞከረ ወንጀል የፈፀመ ሆኖ፤ ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ ከብር ፶ ሺ የማያንስ የገንዘብ መቀጫ እና ከአምስት ዓመት በማያንስ ከአስር ዓመት በማይበልጥ አሥራት ይቀጣል፡፡

(b) is liable to the extent of the amount set aside for the tax of the person who owned the asset; and

(c) May notwithstanding any provision of this Article pay any debt that has priority over the tax referred to in this Article.

5) A receiver is personally liable to the extent of any amount required to be set aside under Sub-Article (4) for the tax referred to in Sub-Article (3) if, the receiver fails to comply with the requirements of this Article.

17. Notification of Changes

A registered taxpayer shall notify the Authority, in writing, of

1) any change in the name, address, place of business, constitution, or nature of the principal taxable activity or activities of the person; and

2) any change of address from which, or name in which, a taxable activity is carried on by the registered person, within 21 days following such change.

፴፪. መርዳት ወይም ማበረታታት

ማናቸውም ሰው የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች እንዲጣስ የረዳ፤ ያበረታታል፤ ያነሳሳ፤ ወይም በሚስጥር የተባበረ እንደሆነ እንደዋነኛው ጥፋተኛ የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች በመጣስ ጥፋት ይፈጽማል። ከዚህ በላይ የተዘረዘሩትን የፈጸመ ሰው፤ ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ እርዳታውን ወይም ትብብሩን ለሰጠበት ጥፋት ከተወሰነው የገንዘብ እና የእሥራት ቅጣት ባልበለጠ በገንዘብ እና በእሥራት ይቀጣል።

፴፫. በድርጅቶች የሚፈጸም ጥፋት

1. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /፫/ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፤ አንድ ድርጅት ይህንን አዋጅ በመተላለፍ ጥፋት የፈጸመ እንደሆነ ጥፋቱ በተፈጸመ ጊዜ የድርጅቱ ሥራ አስኪያጅ የሆነ ማናቸውም ሰው በድርጅቱ የተፈጸመውን ጥፋቱ እንደፈጸመ ተቆጥሮ በዚህ አዋጅ የተጣለው ቅጣት ተፈጻሚ ይሆንበታል።
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፫ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፤ ማናቸውም ድርጅት በዚህ አዋጅ መሰረት ሊከፍል የሚገባውን ታክስ ወይም አዋጅ እንደታክሰ የሚቆጥረውን ማናቸውም ሌላ ክፍያ ገቢ ሳያደርግ የቀረ እንደሆነ ጥፋቱ የተፈጸመበት ጊዜ ወይም ከተፈጸመበት ጊዜ አስቀድሞ በነበሩት ስድስት ወራት ውስጥ የድርጅት ሥራ አስኪያጅ የነበሩ ከድርጅቱ እና ከሌላ ሰው ጋር በአንድነትና በተናጠል ቢሮው ለሚፈልገው ታክስ እና ሌሎች ክፍያዎች ተጠያቂ ይሆናል።
3. በንዑስ አንቀጽ /፩/ እና /፪/ የተደነገጉት፤
 - ሀ. ጥፋቱ የተፈጸመው ግለሰብ ሳይውቅ ወይም ሳይስማማበት ከሆነ፤
 - ለ. አንድ ነገሮችን በጥንቃቄ የሚያይ ሰው በተመሳሳይ ሁኔታ ውስጥ የጥፋቱን መፈጸም ለመከላከል ይወስዳቸዋል ተብል የሚገመቱ

SECTION FIVE

Tax complaint and appeal procedure

18. Tax Decision Complaint Investigation Unit

Tax Decision Complaint Investigation experts shall be appointed by the Bureau and lower revenue structure at zonals, special woredas, urban administrations, and woredas as appropriate.

19. Powers and Duties of the Tax Decision Complaint Investigation Unit

- 1) shall be accountable to the head of the Bureau and shall have the following duties: "
 - (a) to examine and decide on all applications submitted by tax payers for compromise of penalty, interest and on the tax assessed;
 - (b) to gather any written evidence or information relevant to the matter submitted to it;
 - (c) to summon any person who directly or indirectly has dealt with the assessment, to appear before it to answer questions about the case under

ጥንቃቄዎችን፤ ተገቢውን ትጋት እና የአሠራር ጥበብ የተሞላበት አርምጃ ግለሰቡ ወስዶ የተገኘ እንደሆነ፤ ተፈጻሚ አይሆኑበትም። 4. ለንዑስ አንቀጽ /፩/ እና /፪/ አፈፃፀም “ሥራ አስኪያጅ” ማለት ሀ. የሽርክና ማኃበርን በሚመለከት የሽርክናው ማህበር አባል ወይም የማህበሩ ሥራ አስኪያጅ ወይም ከሁለት ኃላፍነቶች በአንዱ እንደሚሠራ ሆኖ የሚታይ፤ ለ. ኩባንያን በሚመለከት የኩባንያው ሥራ መሪ፤ ሥራ አሥኪያጅ ወይም ማናቸውም ሌላ ሹም ወይ ከእነዚህ ኃላፍነቶች በአንዱ እንደሚሠራ ሆኖ የሚታይ፤ ሐ. የሰዎችን ህብረት በሚመለከት የህብረቱ ሥራ አስኪያጅ ወይም ማናቸውም ሌላ ሹም ወይ ከእነዚህ ኃላፍነቶች በአንዱ እንደሚሠራ ሆኖ የሚታይ፤ ፴፬. በተረካቢዎች የሚፈጸም ጥፋት 1. ማናቸውም ሰው በአንቀጽ ፲፮ ንዑስ አንቀጽ /፬/ በተደነገገው መሰረት ሳይፈጽም የቀረ እንደሆነ፤ ጥፋተኝነቱ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ ብር ፭ ሺ የገንዘብ መቀጫ እና በአንድ ዓመት እሥራት ይቀጣል። 2. ማናቸውም ሰው አንቀጽ ፲፮ ንዑስ አንቀጽ /፬/ መሰረት ለታከሰ ከፍያ የሚውለውን ገንዘብ ለይቶ ባለማስቀመጡ ምክንያት በንዑስ አንቀጽ /፩/ መሰረት ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ፤ ፍርድ ቤቱ ከገንዘብና እሥራት መቀጫው በተጨማሪ ለይቶ ያላስቀመጠውን የገንዘብ መጠን ለታከሰ ቢሮ ገቢ እንዲያደርግ ሊያዝይታል። ፴፭. የጥፋተኛ ስም በጋዜጣ አትሞ ስለማውጣት፡- 1. ቢሮው በዚህ አዋጅ ከአንቀጽ ፳፭-፴፬	investigation; and d) To review the accuracy, completeness, and compliance with this Proclamation. of the tax assesment made by the Bureau. 2) The Tax decision Complaint Investigation Unit can consider the petition from taxpayers if the taxpayer submits the petition within 21 days of receiving the tax decision notice. 3) The Head of the bureau may approve the recommendations or remand of the case, with his observations, to the work unit for further review. 20. Waiver of Penalty The Bureau may waive administrative penalties, wholly or partly, in accordance the directives to be issued by bureau. The penalty levied under sub-Article (1) of this Article shall not be subject to the interest contemplated by Article (24) of the Proclamation. 21. Appeal 1) Any person who objects to an additional assessment made by the
---	--

የተደነገጉትን የወንጀል ጥፋቶች በመፈጸም የተፈረደባቸው ሰዎች ስም ዝርዝር በየጊዜው በዕለታዊ ጋዜጦች ታትሞ እንዲወጣ ያደርጋል። 2. በዚህ አንድ ንዑስ አንቀጽ /፩/ መሰረት ታትሞ የሚወጣው ዝርዝር፤ ሀ. የድርጅቱን ወይም የግለሰቡን ስም እና አድራሻ፤ ለ. ቢሮው ተገቢ ነው ብሎ የሚያምንበትን የወንጀልን አፈጻጸም ዝርዝር ሐ. ጥፋቱ የተፈጸመበትን የግብር ዘመን ወይም ዘመኖች መ. ሳይከፈል የቀረውን የግብር መጠን ሠ. በተጨማሪ እንዲከፈል የተወሰነበት ግብር ካለ ይህንኑ፤ ከፍልስምንት ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች ፴፮. የመተባበር ግዴታ 1. ይህንን አዋጅ በሥራ ላይ ለማዋል የፌዴራል እና የክልል መንግሥታት ባለሥልጣኖችና ወኪሎቻቸው በተጨማሪም ድረጅቶች፤ የቀበሌ መስተዳድሮች እና ማህበራት ሁሉ ከታክስ ቢሮ ጋር በመተባበር ግዴታ አለባቸው። 2. ሀ. በይግባኝ ቀጠሮ ላይ ካልሆነ ወይም ቢሮው የተራዘመ የታክስ መከፈያ ጊዜ ካልሰጠ በስተቀር፤ ታክስ ከፋዩ የሚፈለግበትን ግብር በወቅቱ የከፈለ ስለመሆኑ ወይም አዲስ ታክስ ከፋይን በሚመለከት የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር ካላቀረበ በስተቀር፤ ፈቃድ ሰጪ አካል፤ ማዘጋጃ ቤት አዲስ የንግድ ሥራ ፈቃድ	Bureau has the right to appeal, within 30 days from the receipt of assessment notification, or from the date of decision of the Tax decision Complaint Investigation work Unit, to the Tax Appeal Commission by depositing in cash with the bureau 50% (fifty percent) of the additional tax assessed. 2) If a person appeals in accordance with Sub-Article (1) and the Tax Appeal Commission determines that the person is liable for the additional assessment, he shall be in default unless he pays the additional assessment determined by the Tax Appeal Commission within thirty (30) days of the rendition of such a decision. 3) If no appeal is made within the period prescribed in Sub-Article (1) of this Article, the Additional assessment of the tax made by the bureau shall be deemed to be correct and final, and shall be immediately payable. 4) Without prejudice to Sub-Article (1) of this Article, the provisions of the Income Tax Proclamation relating to appeals shall, mutatis mutandis, apply to appeals regarding taxes
---	--

መስጠት ወይም ማደስ አይችልም፡፡ ለ. ቢሮው ታክስ ከፋዩ ያለበትን ግዴታ ስለመፈጸሙ የምስክር ወረቀት የማይሰጥ ሲሆን ስለዚሁ ያለውን ምክንያት በመዘርዘር ለጠያቂው ይሰጣል፡፡ ሐ. የምስክር ወረቀት አልሰጥም በማለቱ ወይም የንግድ ሥራ ፍቃድ በመሰረዙ የግብር አስገቢው ቢሮ በሰጣቸው ምክንያቶች ቅር የተሰኘ ማንኛውም ታክስ ከፋይ ቅሬታውን ለአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ ሊያቀርብ ይችላል፡፡ ፴፯. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ስልጣን በዚህ አዋጅ በሌሎች አንቀጾች ከተገለፀው በተጨማሪ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ለኢኮኖሚ፣ ለማህበራዊ ወይም ለአስተዳደር ምክንያቶች ወይም በክልሉ ገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር ፲/፪ሺ፲፮ አንቀጽ ፵፪/፩/ በተዘረዘሩት ምክንያቶች በዚህ አዋጅ ከተጣለው ታክስ ከፍታ በሙሉ ወይም በከፍል ነፃ የማድረግ ሥልጣን ተሰጥቶታል፡፡ ፴፰. መመሪያ የማውጣት ሥልጣን ቢሮው ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም የሚረዱ መመሪያዎችን ለማውጣት ይችላል፡፡ ፴፱. ተፈጻሚነት የማይኖራቸው ድንጋጌዎች ይህን አዋጅ የሚቃረን ሌላ ማንኛውም ድንጋጌ በዚህ አዋጅ በተመለከቱት ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚ አይሆንም፡፡ ፵. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ ይህ አዋጅ ከመጽናቱ በፊት ሳይከፈል የቀረ የተርን አቨር ታክስ በቀድሞ ደቡብ ብሄሮች ብሄረሰቦች እና ህዝቦች ክልል የተርን አቨር ታክስ አዋጅ ቁጥር ፶፯/፺፭ ከነማሻሻያው አዋጅ ቁጥር ፩፻፴፬/፪ሺ፫ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡ ፵፩. አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ	imposed by this Proclamation. 22. Burden of Proof The burden of proving that an assessment is excessive or that a decision of the bureau is wrong is on the person objecting to the assessment or decision. SECTION SIX Administrative Penalties 23. Penalties for Late Filing 1) Except as otherwise provided in this Proclamation, a person who fails to file a timely return is liable for a penalty equal to 5 per cent of the amount of tax underpayment for each month (or portion thereof) during which the failure continues, upto 25% (twenty five per cent) of such amount. 2) The penalty under Sub-Article (1) of this Article is limited to 50,000 Birr for the first month (or portion thereof) in which no return is filed.
--	--

ይህ አዋጅ በማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል ማዕከላዊ ነጋሪት ጋዜጣ ከታተመበት ቀን ጀምሮ ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ወልደጤ የካቲት ፳ ቀን ፪ሺ፲፮ ዓ.ም
እንዳሻው ጣለው
የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል መንግሥት
ፕሬዝዳንት

3) For purposes of this Article, an underpayment of tax is the difference between the tax required to be shown on the return and the amount of tax paid by the due date.

4) In any event the penalty may not be less than the smaller of the two amounts: .

(a) 10,000 birr (ten thousand Birr);

(b) 100 percent of the amount of tax required to be shown on the return.

24. Late Payment Interest

(a) If any amount of tax is not paid by the due date, the person liable is obliged to pay interest on such amount for the period from the due date to the date the tax is paid.

(b) The interest rate under Sub-Article (a) of this Article is set at 25% (twenty five percent) over and above the highest commercial banks, lending interest rate that prevailed during the preceding

quarter.

SECTION SEVEN

Criminal Offences

25. Procedure in Tax Offence Cases

The tax crimes listed in this section are committed by violating the criminal law or the provisions of the regional tax administration proclamation as tax crimes, so the prosecution, trial and appeal shall be in accordance with the procedure of the criminal law.

26. Tax Evasion

A person who evades the declaration or payment of tax, commits an offence and, in addition to any penalty under Section 6, may be prosecuted and, on conviction, be subject to imprisonment for a term of not less than 5 (five) years.

27. Making False or Misleading Statements

- 1) A taxpayer who,
 - (a) makes a false or misleading in a material particular statement to a tax officer of the bureau , or
 - (b) Omits, from a statement made to an officer of the bureau, any matter or thing without which the statement is misleading in a material particular.

	Commits an offence and is liable on conviction.
	2) Where the false statement or omission is made without reasonable excuse, (a) and if the inaccuracy of the statement undetected would have resulted in an under payment of tax by an amount not exceeding 1,000 Birr, the taxpayer shall be subject to a fine of not less than 10,000 Birr and not more than 20,000 Birr and imprisonment for a term of not less than one (1) year and not more than three (3) years: and (b) if the underpayment of the tax is in an amount exceeding 1,000 Birr, to a fine of not less than 20,000 birr and not more than 100,000 Birr, and to imprisonment for aterm of not less than three (3) years and not more than five (5) years, 3) Where the false statement or omission is made knowingly or recklessly, (a) and if the inaccuracy of the statement were undetected would have resulted in an underpayment of tax by an amourt not exceeding 1000 Birr, the taxpayer shall be subject to a fine of not less than 50,000 Birr and not more than

100,000 Birr and to imprisonment for a term of not less than five (5) years and not more than ten (10) years; and

- (b) if the underpayment of the tax is in an amount exceeding 1,000 Birr, the tax payer shall be subject to a fine of not less than 75,000 Birr and not more than 200,000 Birr, and to imprisonment for a term of not less than ten (10) years and not more than fifteen (15) years.

28. Obstruction of the Bureau's Activity

1) Any person who:

(a) obstructs or attempts to obstruct an officer of the bureau in the performance of duties under this Proclamation, or

(b) otherwise impedes or attempts to impede the implementation of the Proclamation, commits an offence and is liable, on conviction, to a fine of not less than 1,000 Birr and not more than 100,000 Birr, and to imprisonment for a term of two (2) years,

2) For the purposes of Sub-Article (1), the following and other similar actions are considered to constitute obstruction:

-
- (a) refusal to satisfy the request of the bureau for inspection of documents, reports, or other information relating to a taxpayer's income producing activities;
 - (b) non compliance with the Bureau 's request to report for an interview;
 - (c) Interference with a bureau officer's right to enter the taxpayer's business premises.

29. Failure to Notify

A person who fails to notify the Bureau of a change as required by Article 17 commits an offence, and on conviction:

- (a) where the failure was made knowingly or recklessly, is liable to a fine of not less than 10,000 Birr and to imprisonment for one year; or
- (b) in any other cases, to a fine of not less than 5,000 Birr and to imprisonment for a term of six months.

30. Offences by Bureau Officer

- 1) Any bureau officer or former taxation

officer employed in carrying out the provisions of this Proclamation who:

- (a) directly or indirectly asks for, or receives in connection with any of the taxation officer's duties, a payment or reward, whether pecuniary or otherwise, or promise or security for that payment or reward, not being a payment or reward which the officer is lawfully entitled to receive, or enters into or acquiesces in an agreement to do;.
- (b) or to abstain from doing, permit, conceal, or connive at any act or thing whereby the tax revenue is or may be defrauded or which is contrary to the provisions of this Proclamation or to the proper execution of the taxation officer's duty; commits an offence and is liable on conviction to a fine of not more than 50,000 Birr and to imprisonment for a term of not less than ten (10) years and not more than twenty (20) years .

- 2) The bureau officer or a former tax officer engaged in carrying out the provisions of this Proclamation, except such information is required

by the Commercial Code of Ethiopia to be published in the Trade Gazette, who,

- (a) In the implementation of power or duty to enforce taxes, where given the information to any other person or to a person who is an agent of that person;
 - (b) permits any other person to have access to records in the possession or custody of the bureau, except in the exercise of the taxation officer's powers or the performance of the other's duties under this Proclamation or by order of a court; commits an offence and is liable on conviction to a fine of not less than 10,000 Birr and to imprisonment for a term of not less than two (2) years and not more than five (5) years.
- 3) A bureau worker shall be punished by one year to two years in prison if he is found guilty in a court of law, subject to his civil responsibility for the damage he causes to the taxpayer by delaying the case without sufficient reason.
- 4) Nothing in this Article shall prevent the bureau officer from disclosing:
- (a) any document or information to:

-
	(1) any person where the disclosure is necessary for the purposes of this Proclamation or any other fiscal law;(2) the Auditor-General where the disclosure is necessary for the performance of duties entrusted to it by law;(3) the competent authority of the government of another country with which Ethiopia has entered into an agreement for the avoidance of double taxation or for the exchange of information, to the extent permitted under the agreement;(4) the Ethics and Anti-Corruption Commission where the disclosure is necessary for the performance of duties entrusted to it by law;(5) a law enforcement agency not described above, where the Minister of Revenue issues written authorization to make disclosures necessary for the enforcement of the laws under the agency's authority; or (b) To any person in the service of the State in a revenue or statistical department, information which does not identify a specific person where such disclosure is necessary for the performance of the person's official

duties.

31. Unauthorized Tax Collection

Any person not authorized to collect tax under this Proclamation who collects or attempts to collect tax (or an amount the person describes as. tax) commits an offence and is liable. on conviction to a fine of not less than 50,000 Birr and to imprisonment for a term of not less than five (5) years and not more than ten (10) years.

32. Aiding or Abetting

A person, who aids, abets, incites, or conspires with another person, to commit a violation of this Proclamation, also commits an offence. He may be subject to prosecution and, on conviction, be liable to a fine and imprisonment, not in excess of the amount of fine or period of imprisonment provided for the offence aided or abetted.

33. Offences by Entities

- 1) Subject to Sub-Article (3) of this Article, where, an entity commits. an offence, the person who is a manager of that entity at the time the offence is committed, is treated as also having committed the same offence and is liable to a fine and imprisonment under this Proclamation.

2) Subject to Sub-Article (3) of this Article, where an entity commits an offence by failing to pay an amount of tax, including an amount treated by this Proclamation as though it were tax, the person who was a manager of that entity at the time of such failure or was a manager within six (6) months prior to the date of commission is jointly and severally liable with that entity and that other person for the amount due to the Bureau .

3) Sub-Articles (1)and(2) do not apply where,

(a) the offence is committed without that person's knowledge or consent; and

(b) that person has exercised the degree of care, diligence and skill that a reasonable prudent person would have exercised in comparable circumstances to prevent the commission of the offence.

4) In Sub-Articles (1) and (2), "manager" means,

(a) in the case of a partnership a partner or manager of the partnership or a person purporting to act in either of those capacities;

(b) in the case of a company, a director, manager, or officer of the company or a person purporting to act in any of those capacities;

(c) in the case of an association of persons, a manager or a person purporting to act in that capacity .

34. Offences by Receivers

1. A person who fails to comply with the requirements of Article 16(4) commits an offence and is liable, on conviction to a fine of 5,000 Birr and to imprisonment for a term of one (1) year.
2. Where a person is convicted of an offence under Sub Article (1) of this Article for failing to set aside an amount as required under Article

16(4), the court may, in addition to imposing a fine and prison sentence, order the convicted person to pay to the bureau, an amount not exceeding the amount which the person failed to set aside.

35. Publication of Names

- 1) The bureau shall from time to time publish by notice in a Gazette a list of persons who have been convicted of offences under any of the provisions of Articles 25 to 34 of this proclamation.
- 2) The list published in terms of Sub-Article (I) shall specify:
 - (a) The name, address, and principal enterprise of the person;
 - (b) such particulars of the offence as the bureau may think fit;
 - (c) the tax period or tax periods, in which the offence occurred;
 - (d) the amount or estimated amount of the tax evaded; and
 - (e) the amount, if any, or the additional tax imposed.

SECTION EIGHT

Miscellaneous Provisions

36. Duty to Cooperate

- 1) All Federal and Regional government authorities and their agencies, Bodies. Kcbele Administrations and Associations shall have the duty to cooperate with the Tax Bureau in the enforcement of this Proclamation.
- 2) (a) No Licensing body, Municipality, shall issue or renew any license to any taxpayer, unless the applicant produces a certificate from the Tax Bureau to the effect, that tax due Inrespect of the preceding year or years have been paid, or where the taxpayer is seeking license for the first time a taxpayer identification number (TIN) issued by the Tax Bureau, unless an appeal, is pending, or time for payment is extended by the Tax Bureau.

(b) If the Tax Bureau ‘refuses to issue a certificate it shall, on demand by the applicant for the license, provide him or it with a written statement of its

reasons therefor.

(c) Any applicant who is aggrieved by the reasons stated by the Tax Bureau for refusing to issue a certificate or by the revocation of his or its license may appeal in writings to the Complaint Investigation Committee.

37. The power of the region state council

In addition to what is stated in other Articles of this Proclamation, the region state council has been given the power to exempt the tax imposed by this proclamation in whole or in part for economic, social or administrative reasons or for the reasons listed in the state income tax proclamation No.10/2024 Article 42/1/.

38. Power to Issue Directive

The Bureau may issue directives for the proper implementation of this Proclamation.

39. Inapplicability

Any other provision inconsistent with this Proclamation shall not apply to the matters covered by this Proclamation.

40. Transitional provision

Turnover tax that has not been paid before the enforcement of this proclamation in the former south nations,

nationalities and peoples' region, turnover tax proclamation No. 57/2003 and the amendment proclamation No. 134/2011 shall be enforced.

41. Effective Date

This Proclamation shall be effective from the date of its publication on Maekelawi Negarit Gazeta of the Central Ethiopia Region.

Done at welkite, Feb. 28/2024

Endashaw Tasew

**President of the Central Ethiopia Regional
State**